

Wspieranie rodziny

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U z 2016 r. poz. 575, z późn. zm.) nakłada na jednostki samorządu terytorialnego oraz na organy administracji rządowej obowiązki wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej.

Działania są podejmowane dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności. Działania są podejmowane także dla dobra rodziny, która jest komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci.

Skuteczna pomoc dla rodziny może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami. Stosując ustawę, należy mieć na względzie podmiotowość dziecka i rodziny oraz prawo dziecka do wychowywania w rodzinie a w razie konieczności wychowywania dziecka poza rodziną - do opieki i wychowania w rodzinnych formach pieczy zastępczej. Dziecku należy zapewnić możliwość powrotu do rodziny.

Praca z rodziną

W przypadku, gdy ośrodek pomocy społecznej poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy, następnie dokonuje analizy sytuacji rodziny. Jeżeli z analizy wynika konieczność przydzielenia rodzinie asystenta rodziny, pracownik socjalny występuje do kierownika ośrodka pomocy społecznej z wnioskiem o jego przydzielenie. Asystenta przydziela kierownik.

Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych asystent zapewnia wsparcie, które polega w szczególności na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
- 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
- 3) udzielaniu pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,
- 4) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
- 5) udzielaniu pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych,
- 6) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
- 7) pomocy w integracji rodziny,
- 8) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny, wspieranie aktywności społecznej,
- 9) dążeniu do reintegracji rodziny.

Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym. Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych. Opracowywany jest plan pracy z rodziną. Celem jest doprowadzenie do osiągnięcia przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowywanie dzieci. Jego głównym zadaniem jest nieoddzielenie dziecka od rodziny lub umożliwienie jak najszybszego powrotu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.

Asystent dokonuje nie rzadziej niż co pół roku okresowej oceny sytuacji rodziny, sporządza sprawozdania. Wsparciem

jednego asystenta może być objętych maksymalnie 15 rodzin.

Pomoc w opiece i wychowaniu

W celu wsparcia rodziny dziecko może zostać objęte opieką i wychowaniem w placówce wsparcia dziennego.

Placówka wsparcia dziennego może być prowadzona w formie:

- opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych
- specjalistycznej
- pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę.

Inną formą wsparcia rodziny przezywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej jest pomoc rodziny wspierającej, która przy pomocy asystenta rodziny pomaga w opiece i wychowaniu dzieci, prowadzeniu gospodarstwa domowego, kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych. Funkcje te mogą wykonywać osoby z najbliższego otoczenia rodziny.

Pieczą zastępczą

W przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców sprawowana jest pieczę zastępcza. Pieczę organizuje powiat. Pieczę może być sprawowana w formie rodzinnej (rodzina zastępcza spokrewniona, niespokrewniona, zawodowa lub rodzinny dom dziecka) lub instytucjonalnej. Umieszczenie dziecka w pieczy następuje na podstawie orzeczenia sądu.

Rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka, na każde umieszczone dziecko, przysługuje świadczenie na pokrycie kosztów jego utrzymania. Do świadczenia mogą przysługiwać jeszcze dodatki. Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka, na ich wniosek obejmuje się opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Instytucjonalna pieczę zastępcza jest sprawowana w formie placówki opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej lub regionalnego ośrodka preadopcyjnego.